

Sygn. akt II AKz 487/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SA Mirosław Ziaja

Protokolant: Magdalena Bauer

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Tadeusza Trzęsimiecha

w sprawie **A. K. (K.)**

oskarżonego o przestępstwo z art. 156 § 3 kk w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 kk

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 22 lipca 2015 roku, sygn. akt XXI K 58/15

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2015 roku, Sąd Okręgowy w Katowicach na podstawie art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., przedłużył stosowanie wobec oskarżonego A. K. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 04 lutego 2015 roku, sygn. akt II Kp 43/15, do dnia 3 października 2015 roku, do godz. 13.45.

Powyższe postanowienie zaskarżył obrońca oskarżonego zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych, który to błąd mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, poprzez przyjęcie, iż grożąca oskarżonemu surowa kara uzasadnia podejrzenie, że oskarżony będzie utrudniał postępowanie w bezprawny sposób, podczas gdy w świetle zgromadzonych dowodów kwalifikacja prawna czynu budzi wątpliwości,
- obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 kpk poprzez niezgodne z zasadami prawidłowego rozumowania przyjęcie, iż grożąca oskarżonemu surowa kara uzasadnia podejrzenie, że oskarżony będzie utrudniał postępowanie w sposób bezprawny, podczas gdy oskarżony w warunkach odbywania kary pozbawienia wolności nie będzie miał obiektywnych możliwości wywierania bezprawnego wpływu na przebieg postępowania przed sądem.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę postanowienia poprzez uchylenie zaskarżonego postanowienia i orzeczenie o odstąpieniu od stosowania tymczasowego aresztowania w stosunku do oskarżonego A. K..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy oskarżonego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w Katowicach w sposób prawidłowy wykazał, iż w stosunku do oskarżonego koniecznym jest dalsze stosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, tym bardziej że spełnione zostały przesłanki, od których możliwość ta jest uzależniona.

Wbrew argumentacji skarżącego analiza akt sprawy nie wskazuje na naruszenie wymienionych w zażaleniu przepisów postępowania karnego.

Analiza dowodów zawartych w przedstawionych aktach sprawy, prowadzi do wniosku, że na obecnym etapie postępowania sądowego stosowanie wobec oskarżonego najsurowszego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania jest konieczne, albowiem przemawia za tym zarówno przesłanka ogólna określona w przepisie art. 249 § 1 k.p.k., jak również przesłanka szczególna w postaci obawy utrudniania prawidłowego toku postępowania (art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k.), wywodzona z zagrożenia surową karą (art. 258 § 2 k.p.k.).

Jakkolwiek skarżący nie kwestionował przesłanki z art. 249 § 1 k.p.k., to jednak wyjaśnienia wymaga, iż materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy z dużym prawdopodobieństwem o jakim mowa w powołanym przepisie wskazuje, że to oskarżony A. K. jest sprawcą zarzucanego mu czynu, stypizowanego w art. 156 § 3 kk.

W szczególności na przyjęcie wobec oskarżonego tej podstawy ogólnej stosowania środków zapobiegawczych wskazują zeznania świadków E. C., D. W., P. Ł., którzy zeznali, iż oskarżony uderzył matkę trzy razy z otwartej ręki w twarz, po czym kiedy W. K. wstała oskarżony popchnął ją w wyniku czego kobieta upadła uderzając mocno głową o posadzkę. Świadkowie w swoich zeznaniach podali, że oskarżony z matką kłócili się, szarpali, krzyczeli na siebie, najczęściej podczas libacji alkoholowych albowiem oskarżony miał pretensje do matki, że spożywa alkohol, że w ogóle dużo i często pije, a także że krytycznego dnia dwukrotnie załatwiła potrzeby fizjologiczne pod siebie. Nadto prawdopodobieństwo o jakim mowa w cytowanym przepisie wynika, także z opinii sądowo – lekarskiej z oględzin i sekcji zwłok nr KMS 3/468/2014 k. 41-47, t. I, opinii sądowo – lekarskiej k. 54-64, 80-8 t. I, dokumentacji lekarskiej k. 83-84, t. I, ustnej opinii uzupełniającej biegłych R. S. i C. C. k. 330-335, t. II. Oczywistym przy tym jest, że definitywne ustalenia faktów oraz ich ostateczna ocena, co do sprawstwa i zawinienia oskarżonego będą mogły mieć miejsce dopiero po zgromadzeniu całości materiału dowodowego, nie mniej jednak wymienione powyżej dowody pozwalają na przyjęcie istnienia wskazanej wyżej przesłanki ogólnej z art. 249 § 1 k.p.k., przy czym jak dotąd nie ujawniły się w sprawie okoliczności, które omawiane wyżej prawdopodobieństwo niweczyłyby, czy też w dużym stopniu osłabiały.

Analiza dowodów w aspekcie zasadności

i konieczności stosowania środków zapobiegawczych ma szczególną postać i nie wymaga przedstawienia drobiazgowej oceny poszczególnych dowodów, tak jak czynione jest to w fazie wyrokowania.

Przeprowadzona przez tut. Sąd kontrola odwoławcza przekonuje, że trafnie sąd

I instancji wskazał także na zachowaną w dalszym ciągu aktualność przesłanki szczególnej warunkującej stosowanie aresztu tymczasowego uregulowanej w przepisie art. 258 § 2 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku), wskazującej na konieczność

i niezbędność stosowania w dalszym ciągu w rozpoznawanej sprawie najsurowszego ze środków zapobiegawczych, mającego izolacyjny charakter. Jakkolwiek nie sposób w chwili obecnej prognozować sądowego wymiaru kary, Sąd Apelacyjny, na podstawie znanych do tej pory okoliczności sprawy, doszedł do przekonania, iż jest wysoce prawdopodobne, że

w wypadku ostatecznego ustalenia w toku postępowania sądowego sprawstwa oskarżonego A. K. i przypisania mu winy za czyn w takiej postaci, w jakiej jest mu obecnie zarzucany (art. 156 § 3 kk), sąd meriti nie orzeknie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Ponadto biorąc pod uwagę okoliczności popełnienia zarzucanego oskarżonemu czynu, w szczególności zaś znaczny stopień jego społecznej szkodliwości uznać należy, że w stosunku do niego zaistniały realne podstawy do orzeczenia surowej kary. Zaznaczyć w tym miejscu trzeba, że określona przez ustawodawcę w przepisie art. 258 § 2 k.p.k. przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania opiera się na założeniu, że oskarżony może podejmować próby zakłócenia prawidłowego

toku postępowania, gdy spodziewa się orzeczenia względem siebie surowej kary i w takiej sytuacji nie jest konieczne szczegółowe wykazywanie, że zachodzą inne szczególne okoliczności uzasadniające obawę, iż będzie utrudniać postępowanie (por. post. SN z dnia 12 marca 2009 roku WZ 15/09). Także i w obecnym stanie prawnym zagrożenie surową karą jest wystarczającą i samodzielną podstawą do stosowania tymczasowego aresztowania i z mocy prawa rodzi domniemanie, że oskarżony może podejmować działania zakłócające prawidłowy tok postępowania. Nie utraciła ze swej aktualności także utrwalająca ten pogląd uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. akt I KZP 18/11. W konsekwencji oznacza to, że stwierdziwszy zagrożenie surową karą Sąd może stosować ww. środek zapobiegawczy, nawet wówczas gdy z materiału dowodowego nie wynika by oskarżony podejmował jakiegokolwiek próby destabilizowania toku postępowania. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w postanowieniu z dnia 26 listopada 2014 r., sygn. II KK 83/14 – „Grożba surowej kary rodzi domniemanie, że osoby podejrzewane o popełnienie przestępstwa lub oskarżone o to mogą podejmować próby bezprawnych działań destabilizujących prawidłowy tok postępowania. Z uwagi na fakt, że wskazana w art. 258 § 2 k.p.k. okoliczność ma charakter domniemania prawnego, nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, czy oskarżony podejmował już w przeszłości konkretne działania w tym kierunku”. Przepis art. 258 § 1 pkt 2 kpk stanowi iż przesłanką stosowania tymczasowego aresztowania jest istnienie "obawy" podejmowania czynności zmierzających do bezprawnego wpływu na postępowanie karne, a nie ich podejmowanie. W przedmiotowej sprawie obawa ta jest realna, jeśli tylko uwzględni się, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uprawdopodobnia w dużym stopniu, że oskarżony podjął działania, na skutek których nastąpił zgon (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w post. z dnia 30 lipca 2014r., sygn. II AKa 466/14). Dlatego też w tym miejscu nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem obrońcy oskarżonego, jakoby fakt odbywania przez oskarżonego kary pozbawienia wolności w innej sprawie wykluczał obawę bezprawnego utrudniania postępowania ze strony oskarżonego w aktualnie toczącym się przeciwko niemu postępowaniu. Kwestia ta zresztą była już przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego zawartych w postanowieniu z dnia 13 maja 2015 roku, sygn. akt II AKz 273/2015 i stanowisko w tym zakresie nie uległo modyfikacji. Gwoli przypomnienia wskazać należy, iż odbywanie kary pozbawienia wolności nie powoduje niecelowości tymczasowego aresztowania. Z wykonywaniem tej kary związane są inne rygory niż ze stosowaniem tymczasowego aresztowania. Uzyskanie przepustki, przerwy w karze, czy nawet warunkowego przedterminowego zwolnienia, to okoliczności, które mogą umożliwić oskarżonemu ucieczkę lub ukrycie się (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 21 maja 2013 r., sygn. II AKp 6/13), a więc także destabilizować tok prowadzonego w sprawie postępowania. Zważywszy na powyżej zaprezentowane stanowisko sąd I instancji trafnie wskazał, iż przesłanka z art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. w dalszym ciągu stanowi podstawę do przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania. Jak wiadomo

w sprawie pozostaje do przesłuchania świadek A. N. – konkubina oskarżonego, która była naocznym świadkiem zdarzenia i znała relacje jakie panowały w mieszkaniu, które wspólnie zajmowała z oskarżonym i jego matką. Tym samym, niezależnie od tego, iż świadek na etapie postępowania przygotowawczego złożyła zeznania, a oskarżony nawet w przypadku uchylenia stosowania tymczasowego aresztowania, przebywałby w warunkach izolacji, to w ocenie Sądu ta ostatnia okoliczność nie stanowiłaby gwarancji, iż oskarżony swoim zachowaniem nie mógłby próbować wpłynąć na treść i w ogóle stanowisko świadka w sprawie. Jako, że jest to naoczny świadek zdarzenia toteż z punktu widzenia konieczności ustalenia – odtworzenia stanu faktycznego w sprawie - a następnie dopasowania go pod właściwą normę prawną powoduje, iż tak znamienny dowód w sprawie należy, jak najlepiej zabezpieczyć.

W świetle powyższego, biorąc pod uwagę charakter przyczyn uzasadniających stosowanie tymczasowego aresztowania, środki zapobiegawcze o charakterze nieizolacyjnym – ze swej istoty znacznie mniej efektywne - nie są w stanie ich skutecznie wyeliminować. Stosowany środek zapobiegawczy nie jest zatem nadmierny i nie przestał spełniać swych funkcji zabezpieczających proces, przeradzając się w antycypację przyszłej kary. Z uwagi natomiast na intensywność przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k., w sytuacji oskarżonego A. K. stosowanie łagodniejszych środków nie byłoby wystarczające.

W ocenie Sądu Apelacyjnego stosowany środek zapobiegawczy nie jest nadmierny i nie przestał spełniać swych funkcji zabezpieczających proces, przeradzając się

w antycypację przyszłej kary.

Nie sposób Sądowi Apelacyjnemu odnieść się stwierdzenia skarżącego „podczas gdy akt oskarżenia opiera się na poszlakach i dowodach pośrednich”, dlatego też Sąd nie czynił w tym kierunku właściwych rozważań.

Jako, że Sąd Apelacyjny nie dopatrył się okoliczności z art. 259 k.p.k., które mogłyby wskazywać na potrzebę odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania, a zażalenie nie zawiera jakichkolwiek argumentów, które mogłyby powodować zmianę lub uchylenie zaskarżonego postanowienia, toteż Sąd Apelacyjny postanowił jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia wraz z pouczeniem doręczyć oskarżonemu z pouczeniem o jego prawomocności oraz jego obrońcy,

- akta zwrócić.

Katowice, dnia 26 sierpnia 2015 roku.